

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33351**Nom:** Psicologia del llenguatge**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau Psicologia	Processos psicològics bàsics II: pensament i llenguatge	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

GIMENEZ COSTA JOSE ANTONIO

FERNANDEZ LOPEZ MARIA

RESUM

L'assignatura Psicologia del Llenguatge és de caràcter obligatori i s'imparteix en el tercer curs del Grau en Psicologia, amb una durada d'un semestre i una càrrega lectiva de 6 crèdits ECTS. El seu objectiu principal és introduir l'alumnat en l'estudi dels processos psicològics implicats en la comprensió, producció i adquisició del llenguatge, des d'una perspectiva cognitiva.

Al llarg del curs s'abordan els principals models teòrics del processament lingüístic, així com les metodologies emprades en la seua investigació. Es prestarà una atenció especial als mecanismes implicats en la percepció de la parla, el reconeixement de paraules, la comprensió d'oracions i textos, i la producció del llenguatge.

L'assignatura incorpora enfocaments actuals com la neuropsicologia cognitiva i el conexionisme, amb la finalitat de proporcionar una visió integradora del funcionament del llenguatge humà. A més, s'exploren les seues aplicacions pràctiques en contextos educatius i clínics.

L'enfocament de l'assignatura combina continguts teòrics amb activitats pràctiques estretament vinculades a la psicologia experimental, de manera que l'alumnat pugua aplicar els coneixements adquirits en l'anàlisi i interpretació de dades experimentals i en la lectura crítica de literatura científica. Això reforça la comprensió dels continguts teòrics i fomenta el pensament crític en la interpretació de dades empíriques.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'especifiquen restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis. No obstant això, per a aprofitar adequadament l'assignatura, l'ideal és que l'alumnat haja assimilat bé els continguts de diverses assignatures de primer i segon curs que estableixen les bases teòriques, metodològiques i biològiques d'aquesta matèria:

Psicologia de l'Aprenentatge (1^a): introdueix principis bàsics del processament associatiu i de l'adquisició de coneixements, fonamentals per a entendre l'aprenentatge del llenguatge (sobretot en la infància).

Percepció i atenció (1^a): el reconeixement de sons i paraules depèn de mecanismes perceptius i atencionals; a més, introdueix el processament automàtic/controlat i la modularitat.

Estadística I i II (1^a): moltes activitats en Psicologia del Llenguatge impliquen l'anàlisi de tasques experimentals, la interpretació de gràfics o la lectura d'articles científics la metodologia dels quals s'ha de comprendre.

Psicologia Fisiològica II (2ⁿ): proporciona les bases neuroanatòmiques i funcionals necessàries per a comprendre els correlats cerebrals del llenguatge i els seus trastorns (àrees de Broca/Wernicke, lateralització, plasticitat).

Psicologia de la Memòria (2ⁿ): el llenguatge està profundament lligat a la memòria semàntica, de treball i episòdica. És imprescindible per a entendre l'accés lèxic i la construcció del significat.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Conèixer els diferents camps d'aplicació de la psicologia del pensament i del llenguatge i tenir els coneixements necessaris per a incidir i promoure la qualitat de vida en els individus en els diferents contextos: educatiu, clínic.

Conèixer els diferents dissenys d'investigació en psicologia del pensament i del llenguatge, els procediments de formulació i contrastació d'hipòtesis i la interpretació dels resultats.

Conèixer els fonaments biològics de la conducta humana i de les funcions psicològiques relacionats amb els processos de pensament i de llenguatge.

Conèixer les funcions, característiques i limitacions dels diferents models teòrics de la psicologia del pensament i del llenguatge.

Conèixer les lleis bàsiques dels diferents processos psicològics relacionats amb els processos de percepció, comprensió i producció del llenguatge parlat i escrit.

Ser capaç de descriure i mesurar variables relacionades amb els processos de pensament i llenguatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la Psicologia del Llenguatge

Què és la Psicologia del Llenguatge

Primeres aproximacions a l'estudi del llenguatge:

- La hipòtesi de Chomsky
- L'explicació conductista
- La Psicologia del Llenguatge hui

Mètodes d'estudi en la Psicologia del Llenguatge

Qüestions fonamentals sobre el processament del llenguatge:

- Processament en sèrie i en paral·lel
- Processos automàtics i controlats

Modularitat

2. Bases biològiques i adquisició del llenguatge

Mecanismes cerebrals i llenguatge

Evolució del llenguatge i bases genètiques

Adquisició primerenca

- Comunicació prelingüística
- Fonologia primerenca
- L'holofrase
- Desenvolupament lèxic
- Gramaticalització primerenca

Adquisicions tardanes

Bilingüisme i aprenentatge d'una segona llengua

3. Percepció de la parla

Qüestions principals en la percepció de la parla: segmentació i variabilitat del senyal.

Propietats acústiques del senyal vocal

Percepció de segments fonètics aïllats: percepció de vocals, percepció de consonants.

Percepció categorial

Percepció de la parla contínua: efecte de coarticulació, factors lèxics i sintàctics en la percepció de paraules

Models explicatius de la percepció de la parla

4. Reconeixement de paraules

Reconeixement de paraules parlades; unitats lèxiques

Mètodes experimentals en el reconeixement de paraules

Factors que influïxen en l'accés i organització de les paraules: freqüència, similaritat formal i semàntica.

Accés lèxic: teories i models

5. Comprensió del llenguatge: processament de l'oració

Propietats estructurals de les oracions

Processament sintàctic

Ambigüïtat lèxica i sintàctica

Models de processament d'oracions

Influència del context

Estudis experimentals en el processament d'oracions

6. Comprensió del llenguatge II: processament del discurs i text

Processament del discurs

Perspectiva estructural, funcional i semàntica

Coherència

Inferències

Memòria del discurs: models de situació i esquemes

Implicacions educatives

7. Producció i planificació

Fonts de dades en l'estudi de la producció i planificació de la parla

- Errors espontanis de la parla
- Pauses i difluències
- Fenòmen *punta de la llengua*
- Evidència procedent de l'estudi de les afàsies

Nivells de planificació

Models de producció

Interacció conversacional

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	25,00
Estudi i treball autònom	5,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00
Resolució de casos pràctics	15,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

M1. Classes teòriques impartides pel professor en les quals es desenvoluparan els diferents continguts de la matèria, promovent al mateix temps la intervenció participativa dels estudiants a través de la resolució de les qüestions que vagen sorgint al llarg de l'exposició.

M2. Classes pràctiques, demostracions i problemes amb l'objectiu que els estudiants adquirisquen els coneixements necessaris per al disseny d'experiments, obtenció de dades anàlisis dels resultats i exposició del treball d'acord amb les exigències de la comunicació científica.

M3. Tutories individualitzades en les quals es realitzarà una supervisió als estudiants perquè puguin realitzar un seguiment adequat de les activitats formatives.

M4. Classes teoricopràctiques amb suport de mitjans audiovisuals, enllaços a diferents webs amb contingut relacionat amb la matèria, manuals i articles científics i altres lectures i materials.

AVALUACIÓ

SE1.- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves orals, escrites o de destresa. Recuperable en segona convocatòria. Té un pes del **70% en la qualificació final**. Aquesta prova tindrà dues parts:

(SE1.1) Valoració de continguts teòrics mitjançant una prova objectiva individual final en les convocatòries oficials determinades per la Facultat. Aquesta prova plantejarà preguntes sobre una selecció dels continguts i competències indicats prèviament en aquesta guia docent. Equivaldrà al 60% de la qualificació final (tant en la primera com en la segona convocatòria), havent d'obtenir un mínim de 3 sobre 6 per a poder optar a l'aprovat final. La qualificació d'aquesta prova es guardarà per a la segona convocatòria en cas de superar-la però no superar la part pràctica (SE1.2).

(SE1.2) Valoració de continguts pràctics: prova de síntesi mitjançant preguntes objectives o breus de totes les activitats pràctiques, que es realitzarà en la mateixa convocatòria oficial que l'examen de teoria. Equivaldrà al 10% de la qualificació final (tant en la primera com en la segona convocatòria). És necessari obtenir com a mínim 0,5 punts sobre 1 per a poder superar l'assignatura. La qualificació d'aquesta prova es guardarà per a la segona convocatòria en cas de superar-la però no superar la part teòrica (SE1.1).

SE2.- Presentació oral o escrita d'informes, treballs individuals o en grup, casos clínics, resolució de problemes i maneig de proves diagnòstiques. Té un pes del **30% en la qualificació final**. Es divideix en dues parts:

(SE 2.1) Presentació escrita d'informes, treballs individuals o en grup, casos clínics i resolució de problemes. El pes d'aquesta part és del 15% i té caràcter recuperable. El calendari de lliurament o exposició d'aquests serà determinat pel professorat. En tot cas, hauran d'estar entregats 15 dies abans de l'examen de cada convocatòria. És necessari entregar i tindre aprovats (mínim 0,75 punts de 1,5) aquests informes per a poder optar a l'aprovat final. La qualificació d'aquestes activitats es guardarà per a la segona convocatòria sempre que se superen els 0,75 punts com a mínim.

(SE 2.2) Participació en les activitats de classe, seminaris i/o tallers, motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge i lliurament d'aquelles activitats que determine el professorat. El pes d'aquesta part és del 15%, del qual el 10% és recuperable. És necessari entregar i tindre aprovades el 50% de les activitats recuperables per a poder optar a l'aprovat final. La qualificació d'aquestes activitats es guardarà per a la segona convocatòria sempre que se superen els 0,5 punts mínims. Per a poder ser avaluades han de ser entregades abans d'una setmana de l'examen de primera convocatòria o abans de 15 dies de l'examen de segona convocatòria.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ.

La qualificació de l'assignatura quedarà sotmesa al que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.

Per a obtindre l'aprovat és necessari obtindre un mínim de 5 punts en la qualificació final. D'acord amb la normativa de la UV, la nota es concreta en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, usant la següent escala de qualificació:

De 0 a 4,9: suspés.

De 5 a 6,9: aprovat.

De 7 a 8,9: notable.

De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Per a l'obtenció de les Matrícules d'Honor es tindran en compte les millors qualificacions de cada grup (sempre que com a mínim s'obtinga un 9,5). En cas d'empat es durà a terme una prova oral o escrita per a desempatar. En el cas de no poder atorgar Matrícules d'Honor en un grup, podran, mitjançant acord de la Unitat Docent, cedir-se a un altre dels grups.

ADVERTIMENT: Tots els treballs entregats per l'alumnat seran analitzats per a detectar plagi amb el programari antiplagi StrikePlagiarism. En cas de plagi evident, còpia de treballs d'altres persones o qualsevol tasca dins de l'avaluació, l'alumne/a serà automàticament suspés i s'iniciaran els corresponents procediments acadèmics disciplinaris. Cal tindre en compte que, d'acord amb l'article 13.d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar o cooperar en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, treballs o documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, el professorat podrà requerir entrevistes individuals o en grup per a verificar el grau de participació i assoliment dels objectius establits per a qualsevol tasca desenvolupada. No acceptar aquesta verificació suposarà no superar la tasca o activitat en qüestió.

Davant pràctiques fraudulentes (plagi, ús no responsable de la intel·ligència artificial), es procedirà seguint el que estableix el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes de la Universitat de València (ACGUV 123/2020): <https://www.uv.es/sgeneral/protocols/c83.pdf>

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

Cuetos, F., González, J., & de Vega, M. (2020). *Psicología del lenguaje* (2ª ed.). Editorial Médica Panamericana.

Dijkstra, T., & Peeters, D. (2023). *The new psychology of language: From body to mental model and back*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003326274>

Sedivy, J. (2019). *An introduction to Psycholinguistics* (2nd Edition). Sinauer Associates. Sunderland: MA

Traxler, M. J. (2012). *Introduction to psycholinguistics: Understanding language science*. Wiley.

Carroll, D. W. (2006). *Psicología del lenguaje*. Thomson.

Bibliografia complementària

Nacenta, L. (2025). *Cálculo de metáforas: La confluencia de lengua y matemática en el S. XXI*. Debate.

Costa, A. (2017). *El cerebro bilingüe: La neurociencia del lenguaje*. Debate. ISBN 978-84-9992-765-7.